Κυριακή Β' Νηστειών: Η Κυριακή του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά (Lev Gillet, μοναχός της Ανατολικής Εκκλησίας)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 18 Μαρτίου, 2022

Το Ευαγγέλιο της πρώτης Κυριακής των Νηστειών τελείωνε με μια αναφορά στο λειτούργημα των αγγέλων. Και πάλι σήμερα τους αγγέλους φέρνει μπροστά μας το αποστολικό ανάγνωσμα (Εβρ. 1:10. 2:3). Το ιερό κείμενο συγκρίνει το έργο των αγγέλων με το πολύ ανώτερο έργο του Σωτήρος. Εάν η ανυπακοή στα μηνύματα που μας μεταφέρουν οι άγιοι άγγελοι λαμβάνει «*ἔνδικον μισθαποδοσίαν*», πόσο περισσότερο θα τιμωρηθεί ο άνθρωπος που θα παραμελήσει τη σωτηρία που κήρυξε και υλοποίησε ο Χριστός: «*Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκε ποτε· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῷ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;*»

Το Ευαγγέλιο της ημέρας (Μάρκ. 2:1-12) διηγείται τη θεραπεία του παραλυτικού της Καπερναούμ. Ο Ιησούς του συγχωρεί τις αμαρτίες, και, καθώς οι Γραμματείς μένουν έκπληκτοι πώς κάποιος άλλος πλην του Θεού μπορεί να συγχωρεί αμαρτίες, Εκείνος απαντά: «Τι είναι ευκολότερο; Να πω στον παραλυτικό συγχωρούνται οι αμαρτίες σου ή να του πω σήκω και πάρε το κρεβάτι σου στον ώμο και περπάτα; Για να μάθετε λοιπόν ότι ο Υιός του ανθρώπου έχει την εξουσία να συγχωρεί αμαρτίες επί της γης, σε διατάζω, σήκω και πάρε το κρεβάτι σου στον ώμο σου και πήγαινε στο σπίτι σου». Το κεντρικό θέμα αυτού του επεισοδίου είναι τόσο η συγχωρητική όσο και η θεραπευτική εξουσία που κατέχει ο Κύριος Ιησούς. Κατόπιν είναι η απόδειξη ότι η θεραπεία και η άφεση δεν πρέπει να διαχωρίζονται. Ο παραλυτικός, ξαπλωμένος στο κρεβάτι του, εναποτέθηκε στα πόδια του Κυρίου. Και οι πρώτες λέξεις Του δε είναι «γίνε καλά» αλλά «σου συγχωρούνται οι αμαρτίες». **Στις σωματικές μας ταλαιπωρίες, πριν ακόμη ζητήσουμε την απαλλαγή, οφείλουμε να ζητάμε την εσωτερική μας κάθαρση, την άφεση των αμαρτιών μας.** Στο τέλος, ο Ιησούς διατάζει τον θεραπευμένο παραλυτικό να μεταφέρει το κρεβάτι του στο σπίτι του. Αφενός, το πλήθος θα πεισθεί καλύτερα για την πραγματικότητα του θαύματος, αν δει τον άνθρωπο αυτό να έχει γίνει αρκετά δυνατός για να μεταφέρει το κρεβάτι του. Αφετέρου, αυτός που συγχωρήθηκε και άλλαξε εσωτερικά από τον Ιησού, πρέπει να δείξει στους οικείους του, μα κάποιο απτό τρόπο (όχι πλέον σηκώνοντας το κρεβάτι του αλλά με τα λόγια, τις πράξεις, τη στάση του), ότι είναι ένας καινούργιος άνθρωπος που ξαναπαίρνει τη θέση του ανάμεσά τους.

Θα παρατηρήσουμε ότι **ούτε το ευαγγελικό ούτε το αποστολικό ανάγνωσμα**

έχουν κάποια σχέση με τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά από τον οποίο παίρνει το όνομά της η Β΄ Κυριακή των Νηστειών . Και αυτό διότι η μνήμη του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά εισήχθη μόλις κατά τον 14ο αιώνα, ενώ η λειτουργική δομή αυτής της Κυριακής είχε ήδη παγιωθεί. Ανακαλούμε όμως στη μνήμη μας τον άγιο κατά τις Ακολουθίες του Εσπερινού και του Όρθρου. Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς εξέθεσε και **υπερασπίστηκε, μέσα από έντονες αμφισβητήσεις, το θεολογικό δόγμα που αφορά το «άκτιστο» θείο φως.** Τα κείμενα της Ακολουθίας δεν μπαίνουν σε λεπτομέρειες ή διευκρινήσεις για τη διδασκαλία του αγίου, μιλούν όμως κατά τρόπο γενικό για το φως και για Εκείνον που είπε: «Ἐ*γώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου*». Συνοψίζοντας ένα από τα κείμενα του Όρθρου, βλέπουμε να συνδυάζονται **τρεις έννοιες: η έννοια του Χριστού που φωτίζει τους αμαρτωλούς, η έννοια της εγκράτειας κατά τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή και η έννοια του λόγου «ἔγειρε», που ο Κύριος απηύθυνε στον παραλυτικό** , την οποία εμείς απευθύνουμε τώρα στον Ίδιο:

«Τοῖς ἐν σκότει ἁμαρτημάτων πορευομένοις φῶς ἀνέτειλας, Χριστέ, τῷ καιρῷ τῆς ἐγκρατείας καὶ τὴν εὔσημον ἡμέραν τοῦ Πάθους Σου δεῖξον ἡμῖν, ἵνα βοῶμέν σοι ἀνάστα, ὁ Θεὸς, ἐλέησον ἡμᾶς».

[Lev Gillet (ενός Μοναχού της Ανατολικής Εκκλησίας), Πασχαλινή κατάνυξη, 1η έκδοση, εκδ. Ακρίτας, Αθήνα, 2009]

(Πηγή ψηφ. κειμένου: agiosthomas.gr*)*